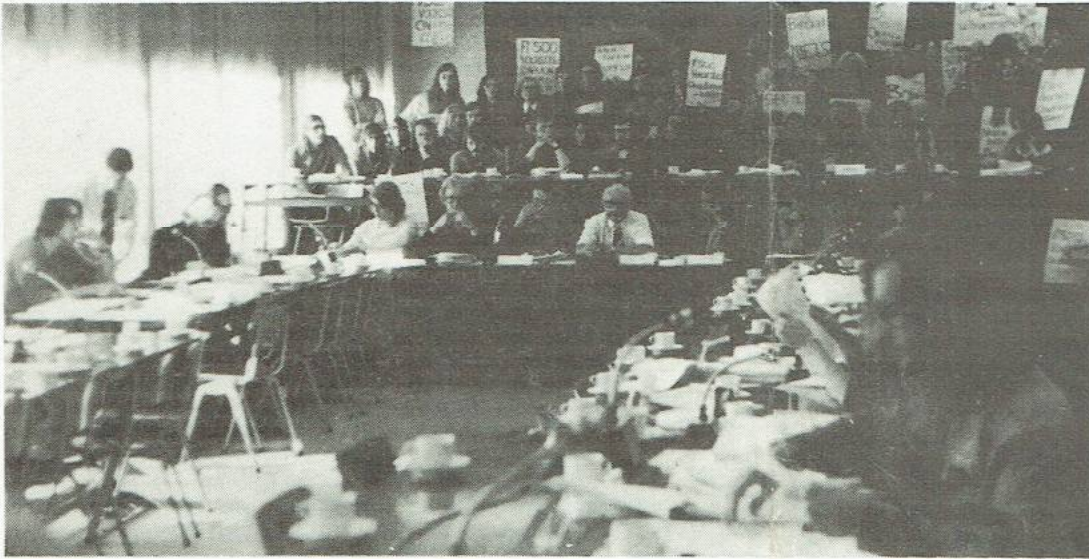

NAIT SOEZ'N

UITGAVE VAN DE GRONINGER STUDENTENBOND 25CT

UNIVERSITEITSRAAD

De tweede vergadering van de nieuwe U-raad was een zelfde marathonzitting als de eerste: van 2 uur tot kwart over 11, met een uurtje pauze. Het blijkt dat allerlei zaken die al maanden geleden binnen de universiteit zijn aangekomen bv. vanuit de Akademische Raad om over te adviseren nu plotseling op een termijn van een week zowel door de commissies als door de U-raad moeten worden gestuurd. Maar de U-raad laat zich niet jassen; hij neemt goede besluiten, zoals ook deze keer.

veeg uit de pan

Allereerst kreeg het Kollege van Bestuur tot groot genoegen van de vele tientallen aanwezige studenten, die de dagen daarvoor in de fakulteiten op fakulteitsmeetings en discussiebijeenkomsten het f500-wetsontwerp en het niet-uitvoeren van de U-raads besluiten door het KvB hadden bediscussieerd, een forse veeg uit de pan van de U-raad. Van het KvB werd geëist de besluiten "alsnog onverwijld" uit te voeren. Ook Gros ondertekende de op initiatief van de Gsb-fractie ingediende motie. Op de vergadering van de U-raad van de 26^e oktober zal de verhouding KvB-U-raad fundamenteel aan de orde komen. Dit is het krusiale punt van de WUB het KvB is volgens de WUB niet ondergeschikt aan de U-raad. Het heeft zijn eigen

"wettelijke bevoegdheden", zoals het beheer. Het KvB probeert zoveel mogelijk zaken tot beheerszaken te verklaren, zoals de uitvoering van de f 1000-wet en de invoering van de ondemokratische McKinsey planning om zich aan de controle van de U-raad te onttrekken. Op de 26^e oktober gaat het er dus om de U-raad als hoogste orgaan voor alle zaken erkend te krijgen en het KvB de taak van uitvoerend orgaan van de U-raad te geven. Ondertussen is het nog niet bekend of het KvB na deze schrobbering van de U-raad de besluiten zal uitvoeren; zo niet, dan zal daar op de volgende vergadering opnieuw een partij harde noten over gekraakt moeten worden.

adviseurs

In een besloten gedeelte van de vergadering werd de zaak van de adviseurs van het KvB besproken. Daaraan voorafgaande deed het KvB het voorstel dit punt uit te stellen i.v.m. de brief van staatssecretaris Klein, die drie(!) dagen voordat de U-raad de adviseurs zou gaan benoemen was binnen gekomen. Daarin verklaarde Klein de adviseurs in strijd met de wet en "nodigde de raad uit" de zaak nog eens te bezien, d.w.z. terug te nemen of te herzien. En dat terwijl formeel al bekend was geworden dat de departementale advieskommissie voor de WUB

de commissie Polak, een klup die toch niet verdacht kan worden van al te grote sympathie voor de democratisering aan de universiteiten, had geadviseerd dat het aanstellen van adviseurs niet strijdig was met de letter of met de geest van de WUB. De U-raad besloot dan ook bij de ingenomen standpunten tav de adviseurs te blijven, de zaak niet uit te stellen en de adviseurs gewoon te benoemen. Daarna werd in het besloten gedeelte na uitvoerige discussie (uiterst geheim) voor het tap de PRO-TAP-kandidaat Bruins en voor de studenten de Gsb-kandidaat Geert Lameris benoemd. In de volgende Nait Soez'n zal een uitgebreid interview met Geert Lameris staan, waarin hij uiteenzet hoe hij zijn positie ziet, wat de mogelijkheden zijn etc. We kunnen alvast wel constateren dat de Gsb met een Gsb-er als voorzitter van U-raad en nu ook met een Gsb-er als adviseur bij het KvB zich een behoorlijk sterke positie heeft verworven, wat natuurlijk ook gerechtvaardigd was, gezien de overweldigende overwinning bij de verkiezingen.

500 gld

Het is ondoenlijk alle behandelde punten te noemen en te interpreteren, wel moet natuurlijk nog even ingegaan worden op de behandeling van het 500 gulden wetsontwerp. (vervolg zie pagina 2)

8 OKTOBER '73
2^e JAARGANG
NUMMER 15

pagina 2:
De aktie bij klinische psychologie heeft succes

pagina 3:
PEYNEBURG.
De voorstellen om de dienstplicht te vervroegen, zonder uitstel, worden bekritiseerd

pagina 4:
W.O. VERDER IN DE KNEL.
Door de nieuwe onderwijsbegroting worden de huidige problemen niet opgelost. In tegendeel.....

pagina 5:
TE LAGE BEURZEN.
Het toelagenstelsel is stiekem bezig te verslechteren.

pagina 6:
Uit de beleidsraad en de groepen.

pagina 7:
CHILI BRANDT deel 2.

pagina 8:
STAKING IN DE STROKARTON.
Arbeiders komen op voor hun vrije zaterdag. Onderaan deze kolom blijkt hun solidariteit met de vervolgd stududenten.
Verder nog op pag.8 de wub en Thai Binh.

VERVOLGING

De Gezamenlijke Aktiekomitees hebben besloten 500 gld beschikbaar te stellen aan de Gsb om eventueel proceskosten te betalen in de vervolging van de bezetters van het Akademiegebouw. Steeds weer hebben de aktiekomitees de f1000boycot ondersteund, en zij doen dat ook nu weer. Nog steeds staat giro 2443200 tnv. penn. GSB open om de akties tegen de strafvervolging in de boycot en het eventuele proces te financieren. Bijdragen onder vermelding van "geen strafvervolging in de boycot".

Deze behandeling verliep wat moeizaam doordat de Gros-fraktie plotseling ook met een motie kwam. Deze jongens die het vorige jaar niet anders gedaan hebben dan achter het KvB aanhobbelen bij de maximale uitvoering van de f 1000 wet, vonden het blijkbaar nodig zich nu ook met een aktie te gaan bemoeien die steeds door het LOG en de Gsb is gevoerd.

In een schorsing bleek het mogelijk te zijn met Gros op een aantal punten overeenstemming te bereiken, behalve natuurlijk de argumenten tegen de f 500 zelf. Terwijl Gros de f 500 afwijst omdat deze kollegegeldverhoging niet gekoppeld is aan een herziening van de studiefinanciering, is de Gsb steeds van mening geweest dat elke kollegegeldverhoging sowieso moet worden afgewezen omdat het een ontwikkeling naar gratis onderwijs voor iedereen afsnijdt. De U-raad nam daarna een motie aan dat een "herziening van de kollegegeldregeling gekoppeld dient te worden aan een herziening van de studiefinanciering" en tegelijk werd het standpunt van de Gsb overgenomen dat de f 500 moeten worden afgewezen omdat het een toepassing van het profijtbegin is en omdat het strijdig is met een gewenste ontwikkeling naar gratis onderwijs voor iedereen. Ook de "technische" wetswijzigingen die Klein voorstelt werden ondubbelzinnig afgewezen op de argumenten die de Gsb steeds naar voren heeft gebracht. Alleen volledige intrekking van de 1000 gulden wet met terugwerkende kracht kan een oplossing geven voor de huidige

situatie, aldus de U-raad. En daarmee plaatste de U-raad zich volledig achter de eisen die we in de boycot stellen; dat betekent dus een duidelijk ke ondersteuning van de aktie. Temeer daar een dag later ook de Akademiese Raad, waarin alle universiteiten en hogescholen vertegenwoordigd zijn, zich op hetzelfde standpunt stelde door een motie van Juul Moomann (Gsb), namens de RUG ingediend, aan te nemen. De regering ziet zich voor de situatie geplaatst dat het vertegenwoordigende orgaan van alle instellingen van WO zich direkt achter de studenten heeft opgesteld. Maar het moet duidelijk zijn dat de suksessen in de raden op de universiteit en in de Ak. Raad onvoldoende zijn om de eisen ingewilligd te krijgen, daarvoor is massale voortzetting van de boycot voorwaarde. Bovendien kunnen in de raden alleen suksessen worden geboekt als er krachtige akties gevoerd worden om de raad onder druk te zetten en de standpunten van de studenten naar voren te brengen. Het werken in de raad mag nooit een vervanging zijn van de akties maar moet een verlengstuk van de akties zijn. Akties die door een sterke studentenbond kunnen worden gevoerd.

u.k.

De UK kan er nog niet zo goed aan wennen: als er vrij strak vergaderd wordt en de discussies zo kort mogelijk worden gehouden, dan "stelt de Gsb zich hard en onverdraagzaam op" en "worden de besluiten buiten de U-raad nl. in de vooroverleggen van de progressieve frakties genomen". Wordt er wat uitvoeriger gediskussieerd dan "laat voorzitter Moomann de vergadering uit de hand lopen" en "geeft blijk van vergadergeilheid". Het is dus nooit goed. Er is maar één konstant element in hun geschrijf: ze zijn tegen de Gsb. Toen ze vorig jaar nog zo lief waren voor dat rechtse zootje dat toen in de U-raad zat kon je nog denken dat dat was omdat ze bang waren voor hun subsidie. Nu er een progressieve U-raad is gaan ze voortdurend, van de ene week op de andere met aan elkaar tegenstrijdige argumentaties in de kontramane. Vanwege de "onafhankelijke, kritiese opstelling" is er geen consistente opstelling, maar slechts één richtlijn: dwars liggen en d'r tegen zijn. Maar het gaat er natuurlijk niet om hoe lang of hoe kort de vergaderingen zijn; het gaat erom wat voor besluiten er genomen worden, dwz of er besluiten worden genomen die voor de studenten van belang zijn. En wat dat betreft is het een beste U-raad geweest.

fons buesink.

KLINISCHE PSYCHOLOGIE: AKTIE HEEFT SUKSES!

De drie-daagse aktie voor meer docenten op de afdeling Klinische Psychologie, waarover in de vorige Nait Soez'n een artikel heeft gestaan, is na het besluit van de U-raad van 28 sept. jl. voorlopig opgeschort. Twee plaatsen werden toegewezen aan Sociale Wetenschappen, welke krachtens een besluit van de fakulteitsraad aan de Kliniek ten goede kwamen; over twee aangehouden plaatsen zal in november door de U-raad beslist worden, waarbij de kliniek een niet geringe kans maakt nog één plaats toegevoegd te krijgen.

Op woensdag 26 september jl. begon op de afdeling kliniese psychologie een aktie die erop gericht was meer docenten voor de kliniek aan te trekken. Zowel van staf-, tap- als studentenzijde werd gehoor gegeven aan de oproep van het aktiekomit  gedurende dagen tot aan de U-Raad, waar beslist zou worden over elf te verdelen plaatsen uit de "noodpot", alle werkzaamheden op te schorten om de eis "drie docenten nu" te ondersteunen. Tijdens de drie aktiedagen is een begin gemaakt met een inventarisatie van de situatie op de kliniek met het oog op het te voeren beleid in de toekomst. Het is van het grootste belang dat voor de komende tijd aangegeven kan worden, enerzijds met hard cijfermateriaal, anderzijds met inhoudelijke argumenten, welke de ruimtelijke problemen zijn en hoe die het best tot een oplossing gebracht kunnen worden, en welke de personele tekorten

november. Tot die tijd zullen de akties op de kliniek opgeschort worden. Naast het werk van de groepen die zich hebben bezig gehouden met de materiele en personele problemen, is er tijdens de aktie uitvoerig aandacht besteed aan het uitwerken van ideeën voor nieuw op te zetten studiecellen. In het vorige nummer van N.S. is al gesproken over het probleem van overintekening op kursussen en projekten, waardoor het gevaar dreigt dat een groot aantal mensen niet toekomen aan bepaalde studieverplichtingen. Om dit te ondervangen is het idee naar voren gekomen nieuwe studiecellen op te zetten, waarin studenten die bij de andere projekten en studiecellen uitgeselcterd werden, mee kunnen gaan draaien. Ook hier geldt dat dit het komende jaar verder uitgebouwd zal moeten worden. (waarbij aangekend dat nu reeds twee nieuwe studiecellen functioneren).

zijn en hoe die bij toewijzing van nieuwe plaatsen opgevuld moeten worden. De aanzet die tijdens de aktiedagen is gemaakt, zal verder worden uitgewerkt, waarbij het in de bedoeling ligt dat de resultaten van de werkzaamheden zullen worden neergelegd in een Zwartboek. Op korte termijn is het in ieder geval zaak voor de afdeling nauwlettend de ontwikkelingen te blijven volgen omtrent de toewijzing van de derde plaats in

De aktie op de kliniek kan als zeer suksesvol beschouwd worden, gelet op het behaalde resultaat en op het feit dat staf, tap en studenten zich aktief hebben ingezet. Zij wisten zich daarbij geruggeleund door ruim 450 handtekeningen en door solidariteitsbetuigingen uit de universitaire wereld, alsmede van organisaties en instellingen die werkzaam zijn op het gebied van de gezondheidszorg.

Ted Kun 

NAIT SOEZ'N
 verschijnt tweewekelijks.
 Abonnementenprijzen:
 f14,-; incl. Gsb en Student.
 f15,-; los abonnement.
 Visserstraat 56, tel. 134888
 MEDEWERKERS
 Hans Akkermans/ Max de Rui-
 ter/ Maya Vermeulen/ Fons
 Buesink/ Paul Ulenbelt/ Ruud
 Abeln/ Ruurd Kunnen/ Willem
 Kerkhoven/ Ted Kun / Hans
 Boelens/ Jan Sterts Wierenga
 Jan van Mildert/ Jan Fokkema

druk: Sighting
 drukkerij
 C. Regenboog

PEYNEBURG

AANPASSING EN DISCIPLINERING VAN DE JEUGD

Op 9 mei 1973 bood minister van defensie De Koster het parlement een rapport van de commissie-Peynburg aan, dat een hervorming van het uitstel- en vrijstellingsbeleid t.a.v. de militaire dienst beoogde. De belangrijkste aanbevelingen van het rapport waren:

1. afschaffing van het studie uitstel, dat wil zeggen na je schooltijd kun je geen uitstel krijgen wegens het volgen van tertiair onderwijs;
2. verlaging van de dienstplichtige leeftijd van 20 tot 18 jaar;
3. afschaffing van vrijstelling wegens kostwinnerschap en broederdienst.

De commissie-Peynburg argumenteert deze ingrijpende voorstellen als volgt.

Reeds enige jaren is er een tekort aan dienstplichtigen, dat mede-veroorzaakt wordt door het verlenen van uitstel. Veel oudere dienstplichtigen worden tijdens de uitstelperiode alsnog afgekeurd of krijgen daarna vrijstelling door hun baan. Een belangrijk argument voor de commissie is ook dat de uitstel- en vrijstellingsregeling hoge kosten met zich meebrengt: de kostwinningsvergoeding, en bovendien het feit dat tijdens de dienstplichttijd het kapitaal wat geïnvesteerd is in een afgestudeerde lange tijd onrendabel blijft. Een jongere soldaat is goedkoper dan de oudere dienstplichtige! Tenslotte noemt Peynburg de inpassingsmoeilijkheden die vooral voor de oudere dienstplichtigen optreden in de "nu eenmaal eigen-gearde militaire samenleving". De commissie denkt deze voor defensie brandende problemen te kunnen oplossen door studie-uitstel en vrijstelling af te schaffen en tegelijk de dienstplichtige leeftijd te verlagen, zodat de tijdskloof tussen het van school komen en de dienst in moeten niet zo groot meer is.

bezuiniging en disciplineren

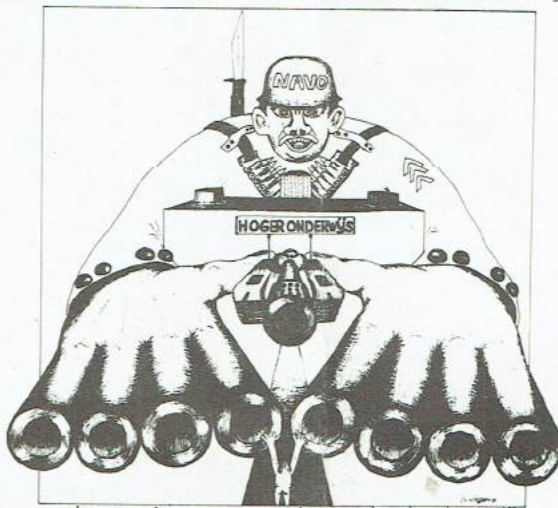
Het eerste wat opvalt in de argumentatie van de commissie-Peynburg zijn de hoge kosten waarmee zij zo in haar maag zit. Over de rug van de kostwinners heen, die hun gezin in de steek moeten laten en dat tijdens de dienst ook nog moeten onderhouden van een lage soldij, doet de commissie haar voorstellen teneinde een aantal bezuinigingen te kunnen doorvoeren. Peynburg maakt zich ernstige zorgen over het onrendabel kapitaal dat gestoken is in afgestudeerde dienstplichtigen, maar rept met geen woord over de finan-

ciële problemen van gezinnen waarvan of de kostwinner of een aantal broers in dienst moeten. Opmerkelijk zijn verder de aanpassingsmoeilijkheden van de oudere dienstplichtigen die de commissie noemt. Het komt ons voor, dat deze moeilijkheden niet zo zeer liggen bij de dienstplichtigen alswel bij het dwangbuiskarakter van het leger; ook is het niet zo dat alleen ouderen met deze moeilijkheden kampen. Wel is het zo, dat veel oudere dienstplichtigen al voor ze in het leger komen strijd- en organisatie-ervaring hebben opgedaan en in staat zijn deze over te dragen op alle dienstplichtigen. En daar gaat het de commissie-Peynburg om.

mandanten, de hetzes in de Telegraaf, ondanks de zware straffen van het Hoog Militair Gerechtshof en de gratieweigering van de regering Den Uyl.

aantasting recht op onderwijs

Er zijn nog meer onaanvaardbare gevolgen van het afschaffen van het uitstel en de verlaging van de dienstplichtige leeftijd. Door het na school eerst in dienst moeten zal het studieritme van de studerende ernstig onderbroken worden, en zal de op school verworven kennis en vaardigheid achteruit gaan; voor veel mensen zal daardoor de motivatie om te gaan stu-

De commissie komt met zijn voorstellen voor afschaffing van het uitstel en verlaging van de dienstplichtige leeftijd om de jeugd jonger in dienst te krijgen, zodat zij makkelijker te kneden is naar militair model. En dat juist in een tijd, dat de jeugd steeds meer bewust wordt en steeds meer op gaat komen voor haar belangen: de werkende jongeren voor hun recht op goedbetaalde arbeid, de studerende jongeren voor goed en gratis onderwijs voor iedereen. En dat juist in een tijd dat met name de jeugd steeds meer ons NAVO-lidmaatschap aan de kaak stelt: de diktatoriale regimens in Griekenland en Spanje, de misdaden van Portugal in Angola en Mozambique. Juist in de tijd dat vooral de jeugd de smerige politiek van de Verenigde Staten in Zuidoost-Azië en Chili terugwijst. De plannen van de kie-Peynburg zijn niets anders dan een poging de bewustwording van de jongeren de kop in te drukken, de jeugd vroegtijdig te disciplineren. Dat deze poging echter tot mislukken gedoemd is, blijkt echter uit de groeiende kracht van de soldatenvakbond VVDM, ondanks de tegenwerking van kazerne-kom-

deren sterk afnemen. Gekoppeld aan de opwerping van andere drempels in het onderwijs: kollegegeld, leningen, studentenstops, verscherping van de selectie etc. zal afschaffing van het studie-uitstel en verlaging van de dienstplichtige leeftijd tot gevolg hebben, dat minder mensen gaan studeren en meer mensen hun studie vroegtijdig staken door het niet halen van de diverse drempels. Afschaffing van het studie-uitstel is dus te beschouwen als een nieuwe drempel in het onderwijs voor de externe demokrasisering, als een verkapt studentestop, als de zo-veelste aantasting van het recht op onderwijs.

eeg en navo

Ook in andere EEG- en NAVO-landen zijn voorstellen gedaan identiek aan die van Peynburg. In België is er het plan-Van den Boeynants en in Frankrijk de wet-Debré. In beide landen ontstond een zeer massaal verzet tegen de dienstplichthervorming. Volgens de minister van landverdediging van België, Van den Boeynants, was één van de redenen van de afschaffing van het uitstel: "grotere vormingswaarde van de mili-

taire dienst op het sociale vlak en de levenshouding". De Franse generaal Vanuxem, initiatiefnemer tot de wet-Debré en tot 1956 kommandant van het Franse garnizoen in Indo-China was van mening: "De gezonde waarden van het militaire leven hebben de meeste invloed op de onbedorven geest van de dienstplichtigen jonger dan 18 jaar." De jeugd van Frankrijk en België was echter een heel andere mening toegedaan.

belgië

In België houden de jongeren op 17 januari 1973 een nationale aktiedag, welke een groot succes wordt: vele duizenden nemen eraan deel; zelfs in Duitsland demonstreren kinderen van beroepsmilitairen. In Brussel echter slaat de Rijkswacht erop los en zorgt voor vele gewonden. De Belgische scholieren slaan evenwel snel terug: op 31 januari 1973 is er weer een nationale aktiedag. Er worden schoolstakingen gehouden waarbij in totaal 176.000 scholieren zijn betrokken; in Brussel demonstreren 15.000 jongeren.

frankrijk

In Frankrijk vinden op 22 mei 1973 grote demonstraties plaats tegen de invoering van de wet-Debré: Parijs, Lille, Straatsburg, Bordeaux, Lyon, Toulouse en Marseille, georganiseerd door de "Comités contre la loi Debré." In Parijs betogen 100.000 jongeren; studiestakingen vinden plaats en scholen worden bezet. Organisaties van onderwijzend personeel en de vakbonden scharen zich achter het protest. Onder druk van de massa-actie moet Van Den Boeynants de uitstelregeling handhaven en is in Frankrijk het van kracht worden van de wet-Debré afgelast.

anti-peynburg kommittee

Ook in Nederland begint de actie tegen deze voorstellen op gang te komen. In diverse steden, ook in Groningen, zijn reeds samenwerkingsverbanden van jongerenorganisaties ontstaan tegen de plannen van Peynburg. Een verklaring van een aantal jongerenorganisaties tegen de voorsteller van Peynburg is reeds in dit blad afgedrukt. Komende maanden gaat er een landelijke handtekeningenactie georganiseerd worden en gaat er toegewerkt worden naar een landelijke demonstratie voor de eisen:

- handhaving van het recht op uitstel en uitbreiding hier van voor alle jongeren;
- geen verlaging van de dienstplichtige leeftijd;
- geen aantasting van het recht op vrijstelling.

En dat deze actie successen kan opleveren, bewijst het massale verzet in België en Frankrijk.

Hans Akkermans.

ONDERWIJSBEGROTING

W.O. VERDER IN D

De onlangs verschenen onderwijsbegroting benadrukt nogmaals de halfslachtige houding die deze regering tegenover het onderwijs inneemt. Aan de ene kant worden verbeteringen in basis- en kleuteronderwijs doorgevoerd en aan de andere kant gaan de bezuinigingen op het tertiair onderwijs gewoon door, en wil de regering de van De Brauw en Van Veen bekende plannen vrijwel of helemaal ongewijzigd doorvoeren. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat in deze begroting geen woord van kritiek op het beleid van de vorige ministers voorkomt.

De PvdA-bewindslieden Van Kemenade en Klein wijzigen het DS'70 en CHU-beleid op enkele punten, maar de algemene lijn is, dat er nauwelijks meer geld voor het onderwijs komt, en dus bezuinigingen en verslechteringsmaatregelen blijven doorgaan.

noodzakelijke verbeteringen in lager onderwijs

In het lager onderwijs worden een aantal maatregelen genomen, die tegemoet komen aan de eisen, die vorig jaar door grote delen van het lager onderwijs en de belanghebbenden daarbij zijn gesteld. De leerlingenschaal wordt zowel in het kleuter- als in het basisonderwijs met twee punten verlaagd; miv. 1 augustus '74 zullen 34 resp. 33 leerlingen in een klas zitten, tov. 36 resp. 35 leerlingen nu. Ook wordt een extra onderwijzersplaats toegewezen aan scholen met meer dan 4 onderwijzers naast het hoofd. Deze taakverlichting voor schoolhoofden was een belangrijke eis tijdens de aksie van het Aksiecomitee Amsterdams ONDERWIJS begin dit jaar. Toch blijven een aantal vraagpunten staan. Waar Van Kemenade de benodigde onderwijzers vandaan wil halen o.a. Hij heft n.l. de studentenstop voor de Pedagogische Akademies niet op.

Misschien lukt het nog wel voor 1974 met de door de politiek van de vorige regering werkeloos geworden onderwijzers, maar op deze manier zijn zeker de plannen om in de jaren daarna de leerlingenschaal verder te verlagen tot schipbreuk voorbestemd. Een ander plan is de integratie van basis- en kleuteronderwijs. Van Kemenade zelf signaleert, dat daarvoor veel onderwijskundig onderzoek verricht

moet worden. Tot de meest kapabele instanties daarvoor behoren de onderwijskundige instituten van de universiteiten, maar daar heerst een gebrek aan staf, dat de semi-progressieve regering ook niet wenst op te heffen. Met deze maatregelen worden de regeringseisen t.a.v. het lager onderwijs gedeeltelijk ingewilligd, en daarmee blijft ook voor onderwijzers en ouders de noodzaak bestaan om te knokken voor verbetering van het onderwijs.

De aangekondigde experimenten met de middenschool zijn een stap op de goede weg, maar dan moet men ook verder gaan op die weg; een middenschool met te weinig docenten is net zo min een goede school als een LTS of een Atheneum in de omstandigheden waarin ze nu verkeren. In ieder geval is er niet de reden tot juichen die een aantal dagbladen menen te hebben.

het jaar van de bouwstop. De vele instituten die op barsten staan, kunnen van de regering daadwerkelijk barsten, de te kleine kollegiazalen mogen nog voller worden, en het ziet er ook niet naar uit dat het tap de beschikking kan krijgen over apparatuur, die zijn taak zou verlichten. Kennelijk hoeft ook de werkloosheid, waaraan vele bouwvakkers ten tijde van de bouwstop ten offer vielen, niet te worden bestreden.

Voor alle universiteiten en hogescholen samen zullen komend jaar niet meer dan 350 nieuwe formatieplaatsen beschikbaar zijn, de helft van de 700 die nodig zijn om de studenten-stafratio's op het huidige peil te houden. De middelen voor studiefinanciering worden met $\pm 10\%$ verruimd, te weinig om de achterstanden in de LBO-schalen en de maxima, die afgelopen jaren door de prijsstijgingen en het afknijpbeleid van de vorige rege-

betekenen verdergaande aantastingen van de leef- en werksituatie van de studenten.

plannen in kamer

Naast de bezuinigingen nemen de nieuwe bewindslieden ook de verslechteringsplannen van het Biesheuvel-bewind over.

Posthumus komt waarschijnlijk dit jaar in de Kamer, terwijl de herprogrammering volgens Wiegersma zal worden gestimuleerd. Het valt daarbij op, dat er geen veranderingen worden aangekondigd, en dat er met geen woord gerept wordt over de ondemokratische samenstelling en werkwijze van Wiegersma en consorten. Wel heeft de commissie inmiddels "zeer veel reacties ontvangen", dat deze voor een belangrijk deel afwijzend waren, hoeft de lezer van de Memorie van Toelichting kennelijk niet te weten.

Alleen het f500 voorstel van Klein zal dit jaar behandeld worden, omdat de tijd om een compleet studiefinancieringsstelsel uit te werken ontbreekt. Wel wordt de oprerking gemaakt, dat "het huidige stelsel zo flexibel is, dat daar wijzigingen in aangebracht kunnen worden". Klein wil de konfessionelen kennelijk nog wat stroop om de mond smeren met rentedragende leningen, in de hoop dat ze de WVD alleen zullen laten staan in zijn pogingen de f1000 verder door te zetten. Deze wisseltruk van Klein en de asociale plannen van het liberale wangedrocht Wiegels zijn een reden te meer om massaal en met kracht de boycot door te zetten!

De regering wil de studentenstop handhaven, en Klein heeft dan ook al een wetsvoorstel naar de universiteiten gestuurd over de verlenging van de machtigingswet. Hierin wordt niet alleen de verlenging geregeld, maar worden ook verdere verscherpingen aangekondigd, de fakulteiten wordt bv. het recht ontnomen om mee te beslissen over het werk en

verdere bezuiniging

Omdat de totale onderwijsbegroting niet wordt uitgebreid, gaan de bovenstaande verbeteringen ten koste van het W.O. Niet alleen worden de schadelijke gevolgen van de bezuinigingen van De Brauw en Van Veen niet alsnog weggewerkt, maar ook de trendmatige begrotingsuitbreiding, die vanwege inflatie en toename van studentenaantallen zou moeten plaatsvinden, komt maar voor een gedeelte uit de verf. Zo wordt het bedrag, dat de Groninger universiteit komend jaar aan investeringen uit kan geven gehalveerd ten opzichte van '73, toen het al lager lag dan in '72,

ringen zijn ontstaan, in te lopen. Daar komt bij, dat het gedeelte voor renteloze voorschotten de grootste hap is van de toename; daar komt 21% bij op, bij de beurzen rond 2%. Hierdoor verslechtert de verhouding tussen het beurs- en het voorschot gedeelte in de toelage van iedere afzonderlijke student nog verder, en krijgen steeds minder studenten een maximale studietoelage. De studentenvoorzieningen komen er even bekaaid af. De bouw van de derde, algemene mensa in Groningen kan bv. niet doorgaan, en daarmee blijven de mensaproblemen bestaan, gezien de moeilijkheden van Vindikat en Vera. Al deze bezuinigingen

de samenstelling van de plaatsingscommissies. Waarderende woorden worden gesproken over McKinsey, en

zijn jaar worde gerin nings onder jaar boort kanse in he

pric

Natu begro prior ideeol erove gaand tensc wordt terin wijs. men, wordt in de terer den i te he foute delt manke te lo van e Het i zaak van v voor: moge. heeft gezon solda kost. NAVO- de Po van o Shell het w tal E joene aan K niet winst 1973 de p derde land stand krat: nings beej; is ei het p onder reger van t terin de be log In de nenke de p en " een p drije en w die q alle krijg strij gezin doele

TOELAGENSTELSEL OP DE TOCHT

E KNEL

ouwswel kan nog dit n de kamer gebracht . Verdere gaat de re- werken aan een plan- ystemeen voor het hele ijs, zodat over een f tien al bij je ge- vaststaat, wat je op je twintigste onderwijs zullen zijn.

riteiten

lijk ontbreekt in deze ing de prietpraat over teiten niet, als een gische saus zit het gegoten. De verder- afbraak van het we- appelijk onderwijs verdedigd met verbe- en in het lager onder- Naast de grote proble- ar men voor gesteld als men de situatie ene sektor wil verbe- zonder de noodtoestan- andere sectoren op fen, blijft het een zaak, wanneer men han- ls iemand, die de ene de gelegenheid geeft en met het kunstbeen n ander .

niet alleen een nood- lle onderwijssectoren ldoende middelen te en, het is ook een jkheid. Big Ferro naast het leven en de heid van een aantal en handenvol geld ge- de marine houdt in erband oefeningen met tugese voor de kust kolonie Mozambique, krijgt ondermeer door gblijven van een aan- da-ers tientallen mil- in de schoot geworpen lastingen, die hij oeft te betalen, de ijfers liggen voor l 1,6 miljard boven gnoses, en van de hon- miljoenen, die Neder- verheeft voor het in houden van de EEG-buro , hebben bv. de Gro- boeren maar een mager teruggezien. Het geld maar de regering en rlement weigeren er, aanvoering van de oude ngspartijen, gebruik maken voor de verbe- van de positie van olking.

kritiek

LOG-kritiek, die bin- t vershijnt, wordt priteitenideologie aktijk afgewezen als ging om een wig te n in het onderwijs, dt op de weg gewezen, gaan moet worden om isen ingewilligd te n. Niet door stroop- erij, maar door eens- e aktie kunnen we onze nden bereiken!

wk.

De eerste termijnen van de toelagen komen nu binnen- druppelen, en het blijkt weer eens allesbehalve goed te zitten.

Dit is niet zozeer te wij- ten aan een systematische fout bij de berekeningen van Rijksstudietoelagen, zoals in de eerste Nait Soez'n dit studiejaar werd gesug- gereerd, maar des te meer aan de systematiek in het bezuinigingsbeleid op het tertiair onderwijs, waarmee dit kabinet helaas voort- gaat op de oude weg van Biesheuvel & Co. Door ook te weinig geld te steken in de studiefinan- cierungs- en spot, komen de ge- breken van het huidige stelsel voor hbo en wo-stu- denten extra scherp aan het licht. De studenten worden gekonfronteerd met te lage toelagen of helemaal geen toelage, terwijl ze die wel nodig hebben.

ontstaan te lage toelagen

Daarvoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen. In de eerste plaats zijn de maxima veel te laag. Dit jaar bedraagt het maximum f6130,- exclusief kollege- en inschrijfgeld, wat een verhoging betekent van 8,3% tov. het studiejaar '72/'73. De prijsstijgingen liggen echter nog wel een stukje hoger!

De vaststelling van deze normen geschiedt als volgt: In 1966 was het maximum van de toelage gesteld op f4000. Gelijktijdig toonden zowel ASVA als CBS-onderzoeken reeds aan dat het maximum op zo'n f6000 moest liggen. Het ministerie had budget- posten als: twee maanden leven inde zomer, mediese verzorging inclusief verze- keringen, kosten van abonne- menten e.d. gewoon "verge- ten" in te bouwen.

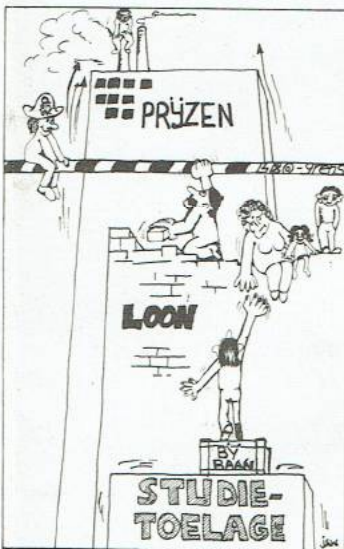
Dit veel te lage bedrag van f4000 voor 1966/67 dient nog steeds als uitgangspunt voor jaarlijkse aanpassingen aan de prijsstijgingen, de aan- passingen zelf zijn systema- ties onvoldoende. Dit blijkt wel uit de cij- fers voor dit jaar. Volgens de prijs index gezinskonsu- mptie (die het ministerie zelf zegt als norm te ne- men voor de toelagen) in maart '73 moest het max. f5780 zijn. Volgens de index studentenconsumptie maart '73 lag dit bedrag op f5910, volgens de loonindex op f6880. Het max. van de toelage was f5660. Tov. deze bedragen is de verhoging voor het studiejaar '73/'74 maar weinig: resp. 6%, 3,7%, en -12%. Ondertussen stijgen de kosten voor levensonder- houd met sprongen, vliegen de huren omhoog, evenals de

verzekeringen (de SSCZ-pre- mie met 12%), de reiskosten, (NS-tarieven), verwarmings- kosten (gas- en olieprijsen) dit ter meerdere glorie van onze grote ondernemingen, die steeds klagen het hoofd nauwelijks boven water te kunnen houden, terwijl de winsten nog onvermoeibaar stijgen.

Het tweede probleem ligt bij de aard van het huidige systeem: Er wordt van uit gegaan dat de ouders de stu- die van hun kinderen moeten betalen en dat de overheid pas bijspringt wanneer men vindt dat het ouderlijk in- komen tekort schiet.

De normen die daarvoor gel- den worden bepaald door het ministerie, dat daarop ook hard bezuinigt. Criteria zijn de zgn. LBO-schalen: het geschatte bedrag dat de ouders voor hun eigen levens onderhoud nodig hebben. Van het bedrag dat deze schaal overschrijdt moet de studie van zoon of dochter bekost- igt worden.

De totstandkoming van de LBO-schaal is nog al dui- ster, dwz. het gebeurt vol- strekt onafhankelijk van een loon- of prijsindexcij- fer.

Wanneer we uitgaan van het LBO-bedrag van '66/'67, en deze koppeling aan de ont- wikkeling van de loonindex wel volgen, dan liggen de LBO-schalen gemiddeld zo'n f2000 achter! Dit betekent dat ouders met studerende kinderen niet inde reële welvaartsstijging kunnen delen!

De derde moeilijkheid ligt bij de bijdragen die de ouders geacht worden te ge- ven uit eigen vermogen en de bijdragen die de stude- ten zelf moeten opbrengen wanneer ze een bijverdienste hebben om hun inkomsten wat op te schroeven.

Wanneer een student een ei- gen inkomen heeft dat boven de f740 ligt, dan wordt van het inkomen boven dit bedrag de helft afgetrokken en be-

stemd voor levensonderhouds- kosten; het bedrag wordt dan in mindering gebracht op de toelage.

De vermogenskwestie heeft vooral ernstige gevolgen voor kleine middenstanders, boeren en andere zelfstan- digen die vallen in de lage- re inkomensgroepen. Men wordt geacht van een bedrijf bedrijfsvermogen boven een bepaald bedrag te kunnen bijdragen in de studiekosten. Wanneer het vermogen echter in de bedrijfsgebouwen zit of in de veestapel, en het inkomen van de ouders is laag, dan is dat natuurlijk een volstrekt fiktieve bij- drage; terwijl deze katego- rie van de beroepsbevolking nog een extra handicap heeft doordat het inkomen jaarlijks sterk kan schom- melen.

nieuw stelsel

Het totaal van deze syste- matische, sluipende verslech- teringen betekent een ver- sterking van de financiële drempels in het onderwijs (hoewel we het hier steeds hebben over wo- studenten, is de situatie bij het hbo nog een stukje slechter). De gedwongen ver- deling van de armoede tussen studenten en de ouders leidt tot ongewenste frikties: of de ouders of de student (en meestal beiden) moeten van te weinig geld zien rond te komen. Het werkstudentchap wordt steeds moeilijker van- wege de "disciplinerende" van de studie en de verscherping van de selectie met name in de eerste studiejaar. Het is dan ook niet vreemd dat de externe democratisering nauwelijks toeneemt en de lagere inkomensgroepen sterk ondervertegenwoordigd zijn in het wo.

In deze situatie komt staats sekretaris Klein met aanma- ningen dat de studenten zich moeten bezinnen op nieuwe studiefinancieringsvoorstel- len (die pas gefaseerd in '75/'76 ingevoerd kunnen worden), zonder iets te doen aan de huidige situatie. Principiële discussie is best, de studentenvakbonden zullen ook zeker hun eisen aan een nieuw stelsel gaan stellen, maar dan moet Den Haag niet stiekum het hui- dige stelsel nog verder ver- slechteren.

De moraal van dit verhaal is dan ook dat de studiefinan- cierungs- en spot drasties uitge- breid moet worden en dat de normen voor de toekenning van studietoelagen eerst maar eens opgetrokken en welvaartsvast gemaakt moe- ten worden, alvorens in een eindeloze principiële dis- kussie over de financiering van het onderwijs verzeild te raken.

maya vermeulen

boykot en studiefinanciering

In augustus, toen zowel op het Gsb- als op het IOG-seminar de voortzetting van de boykot is doorgesproken, is gesteld, dat de noodzaak van de voortzetting van de boykot dmv. discussie met studenten hard gepropageerd moest worden. Immers het besluit om de boykot met kracht door te zetten was op dat moment voor vele studenten onduidelijk. Velen denken dat de f500 er al is en staan sympatiek tegenover deze regering. De situatie is echter zodanig, dat de f1000 er nog steeds staat, en dat het maar de vraag is of het f500 voorstel het wel zal halen, gezien de rechtse kamermeerderheid voor de f1000. In het verkiezingsprogramma van de progressieve drie stond nog: "volledige intrekking van de f1000 wet". Tijdens de kabinetsformatie kwam onder konfessionele druk het f500 compromis uit de bus rollen. In de kamerbehandeling in juni bleek dat de oude regeringspartijen nog lang niet van plan zijn om zich bij de f500 neer te leggen. Aan de ene kant drongen zij er bij de minister op aan om de f1000 wet maximaal uit te voeren terwijl KVP en ARP duidelijk lieten blijken dat zij slechts akkoord wilden gaan met een verminderde verhoging van het kollegegeld als zij garanties zouden krijgen voor een studiefinancieringsstelsel dat aan hun eisen tegemoet komt. En zo'n studiefinancieringsstelsel kan er alleen een zijn met rentedragende leningen, hoge kollegegelden en dus grote studieschulden na afloop van de studie.

In de alternatieve begroting van de VVD staat dat zij een deel van hun geld binnen willen halen door handhaving van de duizend guldenwet. Om druk uit te oefenen op de progressieven in de regering en om in februari onze eis "volledige intrekking van de f1000" ingewilligd te krijgen, dus om de resultaten van twee jaar strijd binnen te halen, wordt de boykot voortgezet.

Volledige intrekking van de f1000 is een voorwaarde om tot een goed studiefinancieringsstelsel te komen. Want onze eisen "geen financiële drempels in het onderwijs" en "geen profijtbeginnel in het onderwijs", betekenen voor een nieuw studiefinancieringsstelsel een systeem zonder kollegegelden of rentedragende leningen.

Dat is de inzet van de boykot op dit moment. Om de studenten over deze achtergronden te informeren zijn donderdag 27 sept. op de meeste

fakulteiten meetings en aktievergaderingen georganiseerd. Tevens werd daar het f500 voorstel van Klein besproken, waar de U-raad de volgende dag een uitspraak over moest doen. Het f500 voorstel werd door de studenten afgewezen omdat aan de ene kant het bedrag geen tegemoetkoming is aan onze eisen; volledige intrekking van de wet, geen financiële drempels, geen profijtbeginnel. Voor het f500 voorstel blijven dezelfde bezwaren staan als voor de f1000 gouden. Het blijft een botte kollegegeldverhoging. Daar-

naast zijn er een groot aantal bezwaren tegen de wijze waarop volgens het voorstel de controle plaats zou moeten vinden. Deze bezwaren zijn uitvoerig besproken in de vorige Nait Soez'n. Aan de U-raad werd de eis gesteld dat het f500 voorstel afgewezen, en de eis van volledige intrekking van de duizend gulden wet ondersteund moest worden. De U-raad van de 28e heeft onze eis ondersteund, evenals de Akademische Raad een dag later.

Om deze resultaten ook in het parlement te kunnen behalen, moet de boykot voortgezet worden, en moet de studenten erop gewezen worden actief mee te doen, niets te betalen en geen promesses te tekenen. Vooral nu de brief van het KvB binnen is.

Max

GESCHIEDENIS deel 2

De democratie op onze afdeling wordt op het ogenblik aangetast. De situatie is als volgt: we hebben een bestuursreglement waaruit duidelijk blijkt dat de Afdelingsraad (A.R.) het hoogste orgaan is. Ook bestaat er een Docentenraad (D.R.), die zich bezighoudt met de beoordeling der studieprestaties en belast is met de uitvoering van het studieprogramma. De A.R. is volgens onze visie op het reglement, bevoegd om ook over de uitvoering van het studieprogramma de uiteindelijke beslissingen te nemen. Bij sommige docenten bestaat echter op dit punt een andere visie. Dit heeft al lange tijd wrijving gegeven, vooral tussen de A.A. (Aktiegr. Aktivering) en een bepaalde

groep docenten. Om dit soms latente, soms acute conflict tot een oplossing te brengen riep de A.A. een extra A.R. bijeen op vrijdag 5 oktober, met als enig punt op de agenda een voorstel tot reglementswijziging betreffend de competentiestrijd tussen A.R. en D.R.. Deze reglementswijziging dient om de zeer gezochte, onmogelijk vol te houden en toch volgehouden interpretatie van sommige docenten in de A.R. onmogelijk te maken. In deze interpretatie ontkennen de docenten namelijk dat de A.R. het hoogste orgaan is. Zij zien de A.R. en D.R. als twee autonome lichamen, die elkaar kunnen overlappen. A.R. en D.R. moeten dan "in harmonisch overleg tot een werkbaar situatie komen."

Maar als zich een werkelijk probleem voordoet leggen deze docenten in laatste instantie de beslissingsbevoegdheid bij de D.R.. Welnu deze visie is volstrekt ondemocratisch. Juist de A.R., als democratisch gekozen orgaan waarin studenten en docenten zijn vertegenwoordigd -waarbij trouwens de scheiding door de geledingen heen loopt- moet de beslissingen nemen.

In de A.R. van 5 okt. kwam onze reglementswijziging er echter niet door, ondanks een overvloed aan argumentatie onzerzijds. Dit betekent dat studenten niet als gelijkwaardige bestuurspartners worden geaccepteerd, een aantasting dus van de democratie en daar legt de A.A. zich niet bij neer. Deze week wordt de uitgebreide informatieverstrekking aan de instituutsbevolking voortgezet, uitmondend in een algemene instituutsvergadering op donderdag avond 11 Okt.. Deze zal de beslissing nemen over de aktie die verder gevoerd gaat worden en ook over de houding van de A.A.-fractie in de A.R. de volgende dag (14.00u.) Dan namelijk staat weer het punt van de reglementswijziging op de A.R.-agenda.

(wordt vervolgd)

De A.A.

WSN-GEOLOGIE ledenvergadering

Donderdag 18 oktober 20.00 u geb. studentenvoorzieningen. Op de ledenvergadering moet een nieuwe afgevaardigde naar de beleidsraad gekozen worden. Kandidaat is Hendrik Sniijders. Eventuele tegenkandidaten moeten volgens de reglementen meer dan 24 uur tevoren ingediend worden bij het Gsb-kantoor, Visserstr. 56. Op de ledenvergadering komen ook de volgende punten aan de orde: Ledenwerving, Boykot, WenS.

W.S.N.

De Gsb-aktiegroep WSN belegt donderdag 11 oktober een aktievergadering. Deze wordt om 20.00 u. gehouden in het gebouw studentenvoorzieningen (Oude Kijk in 't Jat str. 24-10). De punten die daar ter sprake komen zijn:

- Hoe geslaagd was de kollegedaktie dit jaar tot dusver, hoe moeten we verder gaan en wat doen we met de studiefinanciering.
- WenS aktie
- Taakverdeling en verandering daarin binnen de aktiegroep.

Stukken voor de vergadering zijn: kk-notulen, LOG-krant 6, beleidsraadstuk over boykot en de WenS-brochure.

NATUURKUNDE WenS nu!

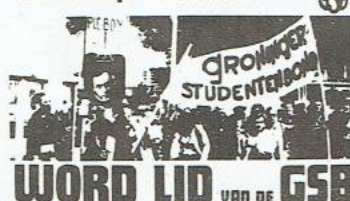
Bij natuurkunde zijn op het ogenblik de eerste symptomen zichtbaar van een aktie: overal hangen muurkranten, iedereen krijgt een pamflet in handen, en wordt om een handtekening gevraagd. Dit is allemaal opgezet door een breed comité van staf en studenten dat ijvert voor de invoering van het vak "wetenschap en samenleving" in het kandidaatsprogramma dit jaar nog. Deze invoering was al bijna rond: na jarenlange strijd hadden de studenten bereikt dat de subfakulteitsraad dit voorjaar zijn toestemming gaf en de Commissie Onderwijs (CO) daarna een lijst kon opstellen van een aantal kolleges waar de aankomende studenten er één uit moesten kiezen.

Maar de raad stelde de invoering op 26 september alsnog uit: "omdat de lijst van kolleges te kort was". Alleen de studenten (Gsb) stonden voor invoering. Ondanks herhaald aandringen van deze studenten en stafleden uit de CO brachten de 'uitstellers' geen nieuwe

(vervolg op pag.?)

versterk je vakbond

WORD LID VAN DE GSB

CHILI BRANDT DEEL 2

In het eerste deel van dit artikel werd aangegeven hoe de rechtse oppositie in Chili, gesteund door het Amerikaanse bedrijfsleven en de CIA op een economische chaos aanstuurden, en zich voorbereidden op een militaire staatsgreep. De laatste grote staking was die van de vrachtwagenondernemers.

De vrachtwagenondernemers begonnen intussen opnieuw aan een staking die het land weer lam zou leggen. De staking van oktober van het vorige jaar had geleerd dat de Chileense economie voor een groot deel afnankelijk

(vervolg van pag. 6)

argumenten naar voren en zeiden ook niet wanneer de lijst wel vol zou zijn. Volgens de CO is het tenenmale onmogelijk deze lijst op korte termijn met echte WensS kolleges uit te breiden.

Voor de GSB-actiegroep WSN was dit aanleiding om het komitee "Wens nu" te initiëren dat zoveel mogelijk staffers, tappers en studenten moet mobiliseren, want deze gang van zaken is natuurlijk ontoelaatbaar:

- De eerstejaars worden ernstig benadeeld; studieplanning kun je wel helemaal vergeten als geplande kolleges zomaar niet doorgaan en als niemand weet wat je precies wel moet doen.

- Als veel raadsleden blijven denken dat je geen echte argumenten hoeft te gebruiken kan hun geklets wel achterwege blijven. Sommigen van hen vinden namelijk dat er helemaal geen WensS kolleges hoeven te komen en dat die, die er nu zijn nog te links en indoktrinerend zijn ook.

- De positie van de CO, die zeer vergaande bevoegdheden heeft en waarin de studenten redelijk vertegenwoordigd zijn, wordt ernstig ondermijnd: ze mag van alles zeggen en denken, maar er moeten geen werkelijke onderwijsverbeteringen van komen. In feite wordt er een poging gedaan de CO volledig te ontmantelen.

Het komitee "Wens nu" staat zeker niet alleen: vele studenten en ook stafleden hebben hun handtekening al gezet; bijna niemand weigert dit. Er bestaat een goede kans dat de raad door de goed lopende aktie toch nog omgaat. Maar nu al is duidelijk dat bij woorden als "demokratisering" en "wetenschap en samenleving" ook bij natuurkunde een inhoud hoort, dit tot spijt van sommigen.

Hans Boelens.

was van het wegtransport. De gevolgen van de staking deden zich overal voelen: gebrek aan grondstoffen en brandstof in de fabrieken, met daardoor werkloosheid voor talrijke arbeiders, schaarste aan levensmiddelen en opdrijving van prijzen. De staking werd via de rechtse politieke partijen gefinancierd door de Amerikaanse inlichtingendienst. CHILE-HOY schrijft op 24 aug "Waar anders dan van de CIA kunnen de 500.000 dollar komen die de fascist Cessa bij zich droeg toen hij met zijn auto een ongeluk had op de weg naar Valparaiso?" Net als in de patroonsstaking van vorig jaar oktober daalde de prijs van de dollar op de zwarte markt. De toevloed van dollars was zo groot dat zijn marktwaarde daalde.

Alles wees erop staatsgreep voor de deur. Het volk hield angstig zijn adem in. Vanuit Chili kregen we ongeruste brieven: 17 augustus "Er hangt een sfeer van spanning, de mensen werken niet meer en het werk interesseert ze niet meer. Er zijn andere belangrijker dingen om je mee bezig te houden. De vrachtwagenstaking duurt nu precies drie weken. In die drie weken is er veel gebeurd. Elke nacht zijn er aanslagen op partikuliere huizen, op de spoorwegen, op de bruggen, op de elektrische leidingen, op de pijpleidingen, op de vrachtauto's die nog wel rijden en noem maar op. We kunnen nauwelijks meer iets doen, omdat het onverantwoordelijk is om ver weg te gaan: veel mensen verwachten dat de burgeroorlog op punt van uitbreken staat. Daarbij komt dat er overal op de weg spijkers gestrooid zijn om de banden lek te maken. Bovendien is er haast geen benzine te krijgen". Eveneens van 17 augustus:

"Het is erg spannend hier: de terroristische aanslagen domineren alles, de militairen rukken langzaam maar zeker op, Allende onderhandelt met iedereen om te reddend wat er te redden valt. In Valparaiso zitten 100 (volgens anderen 280) mensen in de gevangenis omdat ze zogenaamd subversieve praatjes met de mariniers gehouden hadden. En zo zitten we hier dan op onze 19de verdieping terwijl "Patria en Libertad"-mensen bij tijd en wijle de hoogspanningstoren opblazen en wij 19 trappen op en af moeten sjouwen, af en toe is er geen water, dat werkt ook op elektriciteit en de verwarming werkt al lang niet meer want er is geen olie en pleepapier is

ook al een vervlogen hoop. En de crisis sleept maar voort: terwijl mensen van de MIR in de gevangenis zitten worden de met de uit de Verenigde Staten komende dollars betaalde vrachtwagen-eigenaars-in-staking in de watten gelegd. Hoe zal dit Chileense proces toch aan zijn einde komen?" De laatste brief die we kregen dateert van 1 september. "Wij krijgen elke dag hevige emoties te verwerken en we trachten ons te harden. De handelsstaking en de vervoersstaking duren nu al langer dan in oktober. Wij raken gewend aan het ontbreken van stadsvervoer, aan het feit dat alle dagen zondagen lijken omdat de winkels gesloten zijn, aan het feit dat we 's nachts explosies horen en overal tot de tanden toe gewapende militairen tegenkomen. Overal

zij over de "zeer ernstige economische, sociale en morele crisis die het land vernietigt", zonder erbij te zeggen dat die crisis juist door de rechtse krachten is veroorzaakt; over de "toenemende chaos" zonder erbij te vermelden dat die chaos met opzet door de rechtse krachten geschapen is; over de "voortdurende uitbreiding van gewapende para-militaire groepen, georganiseerd door de Volkseenheid" zonder erbij te vermelden dat de arbeiders zich pas aarzelend zijn gaan bewapenen nadat ze op 29 juni beseft hadden dat ze zich niet met stokken tegen geweren konden verdedigen. Wat we tot nu toe weten is dat de militairen razzia's uitvoeren op de leiders van de Volkseenheid, dat ze in gevechten gewikkeld zijn met arbeiders, dat ze bombardementen op gebouwen hebben uitgevoerd, dat er waarschijnlijk al duizenden doden zijn gevallen...kortom dat de militairen een burgeroorlog op gang hebben gezet.

went men aan. Ook aan de geruchten, de tegengeruchten leugens, bedreigingen van allerlei aard. Misschien zelfs aan de angst voor morgen... zo zijn de mensen! ..."

de staatsgreep

Tenslotte hebben de rechtse krachten in het leger hun slag geslagen. Allende zelf kondigde voor de radio aan dat marine-eenheden in de havenstad Valparaiso, waar toevalligerwijs ook Amerikaanse vloot-eenheden lagen die hun chileense collega's een oefening zouden gaan houden, tegen hem in opstand waren gekomen. De luchtmacht, de landmacht en de politie voegden zich bij de opstandelingen. De Moneda het paleis van Allende werd gebombadeerd en Allende zelf werd vermoord. De militairen rechtvaardigden hun actie met woorden en daden die erop wijzen dat zij behoren tot dezelfde rechtse krachten die vanaf het begin tegen het aan het bewind komen van Allende geweest zijn. In de door hen uitgegeven proclamatie spreken

De zgn. "bevrijding van het marxisme" en "herstel van de orde en het constitutionele bewind" betekenen niet alleen een moord op de Chileense democratie in de figuur van president Allende maar ook opnieuw een onderwerping van de arbeiders aan de rijke industriëlen en grootgrondbezitters. Omdat de arbeiders dit beseffen, verdedigen ze zich nu uit alle macht. Het tragische is echter dat juist door de geweldloosheid van de Volkseenheid van Allende de arbeiders in eerste instantie waarschijnlijk onvoldoende kracht zullen hebben om de aanval van de militairen af te slaan. Al snel werd bekend dat de Amerikaanse regering al ruim een dag voor de staatsgreep plaatsvond op de hoogte was van wat er zou gebeuren. En bovendien dat de Amerikaanse regering een ongekend hoog bedrag had uitgetrokken voor de opleiding van Chileense legerofficieren.

Aafke Steenhuis
Jan Joost Teunissen

STAKING IN STROKARTON

Afgelopen zaterdag legden in allervroegte de werkers in 6 kartonbedrijven in grote eensgezindheid de banen stil. De zaterdagochtendploeg ging niet aan het werk de vrije zaterdag werd gewoon genomen.

Over de vrije zaterdag is veel te doen geweest. In 1972 bereikten de vakbondsbestuurders en de ondernemers een principe-akkoord. Per 1 oktober 1973 zou de 40urige werkweek worden ingevoerd. Bij de CAO onderhandelingen in 1973 bleken de ondernemers niet bereid de vrije zaterdag toe te staan, maar wilden ze zgn. rooster-vrije dagen. Eens in de drie weken moet er dan op zaterdag worden overgewerkt. De vakbondsonderhandelaars legden zich hierbij neer. De arbeiders en daarmee ook de Gezamenlijke Aktiekomitees wezen de ontwerp CAO op vergaderingen en zelfs in een referendum af.

Nu wordt steeds gesuggereerd dat alleen de vrije zaterdag strijdpunt zou zijn. Op de vergaderingen werd ook het Centraal Akkoord verworpen dat maar een reële loonsverhoging van 3% toestond. De arbeiders en de Gezamenlijke Aktiekomitees wezen op de prijsverhogingen en op het feit dat de lonen steeds achter de prijsverhogingen aanlopen. Daarom eisten zij een grotere reële loonsverhoging. Dat is een nog veel belangrijker reden dat er op het ogenblik geen CAO is. Op een massaal bezochte ver-

gadering van de Gezamenlijke Aktiekomitees werden de roos ter vrije dagen afgewezen. Ze houden een gewinning in aan de volkontinu, en hebben in sociaal opzicht geen enkel voordeel. Op jouw vrije dag zijn de kinderen naar school en werken je kollega's, is er geen verenigingsleven. Dat is een groot nadeel. De vakbonden wilden niet zelf de verantwoordelijkheid nemen en lieten het tot stand komen van de vrije zaterdag over aan de ondernemingsraden. En de Union-ondernemingsraad sprak zich uit voor de vrije zaterdag en de directie stemde daar mee in. In de andere bedrijven kregen de OR-leden te maken met intimidaties van de directies. Het bedrijf zou het financieel niet kunnen lijden, en de werkgelegenheid zou in gevaar komen. Ze wezen op een niet openbaar rapport waarin zou worden uitgerekend dat de winst door de invoering van de vrije zaterdag met 80% terug zou lopen. Nu is het altijd zo dat de heren kapitalisten ach en wee schreeuwen over de eisen van de arbeiders. Wat dat betreft is er niets nieuws onder de zon. Op dit moment worden er veel overuren gemaakt. Het is geen uitzondering dat de mensen 12 uur achter elkaar aan de baan staan. In de regionale pers worden regelmatig advertenties geplaatst voor nieuw personeel. En de orderportefeuille puilt uit. De ondernemers dreigen met verlies

van werkgelegenheid door sluiting van de bedrijven. Nu de vakbondsbestuurders de verantwoordelijkheid niet op zich willen nemen komen de gekozen OR-leden tussen twee vuren te staan. Een aantal hadden besloten dan maar akkoord te gaan met de plannen van de directies voor roostervrije dagen. De arbeiders staan er anders tegenover en hebben nu de vrije zaterdag genomen. Op de vergadering van de gezamenlijke aktiekomitees is gesteld dat zal worden doorgevochten tot de vrije zaterdag is bereikt. In de ekonomies sterke bedrijven (Brittania, Ceres, de Kroon, de Vrijheid en Pekela NV) worden de akties gevoerd. Later zullen de anderen over de brug moeten komen. Op zaterdag wordt er niet gewerkt. De 40urige werkweek wordt nu uitgevoerd zoals de arbeiders het willen. De Gsb heeft menigmaal de strijd van de kartonarbeiders gesteund, ook nu verklaaren wij ons solidair met de akties voor lotsverbetering van de kartonarbeiders.

Paul Ulenbelt

GIRO 303900

GRONINGEN HELPT THAI-BINH

KOLLEKTE VERBODEN

8-13 OKTOBER KOLLEKTE

GEEFT GUL

SECRETARIAAT GROTE MARKT 51 TEL. 173482

BOVENAAN THUISBOEK

In de komende week zal de Gsb zich keihard op de universiteit inzetten om daar de kollekte tot een groot succes te maken. De fakulteitsgroepen zullen in de komende week met intekenlijsten en kollektebussen de instituten en de kolleges binnen gaan om daar een groot bedrag op te halen voor de wederopbouw van de door USA-bombardementen zwaar getroffen stad Thai Binh.

Vorig jaar, toen het komitee Jongeren Voor Vietnam de aktie Beurzen open, Dijken dicht voerde, heeft de Gsb als lid van het komitee op de universiteit meer dan 78000 opgehaald. Dit bedrag moet makkelijk te overtreffen zijn. De U-raad heeft zich op initiatief van de Gsb-fraktie achter de kollekte gesteld en deze warm aanbevolen. Help mee deze kollekte tot een succes te maken en geef dus met gulle hand.

De fancy-fair in de Oosterpoort heeft overigens ruim 2000 gulden opgebracht voor Thai Binh, een prachtige prestatie!

DE WUB

Er zijn nu twee U-raadsvergaderingen geweest, en het is goed eens te bekijken wat de Gsb bereikt heeft.

Steunend op een krachtige organisatie moest begonnen worden een optimaal gebruik van de WUB te maken en zelfs de WUB in ons voordeel om te buigen. De Gsb heeft een voorzitter voor de U-raad geleverd en een adviseur bij het Kollege van Bestuur. Dat verzekert een behoorlijke invloed en dat is al gebleken. Nadat de U-raad vrijdag een goed standpunt had ingenomen over het 500gld voorstel, kon Juul Moormann dat in de Akademische Raad verdedigen en de beslissende motie indienen en aangenomen krijgen.

Minstens, zo niet nog belangrijker is de positie van de

adviseurs bij het Kollege van Bestuur. Nu die erbij zitten zit er in het KvB feitelijk een meerderheid van door de U-raad gekozen leden (4 van de 7). In de WUB is dat anders - van de vijf leden zijn er volgens die wet maar twee door de raad gekozen.

Deze ontwikkeling is Klein niet bevallen, en hij onderneemt pogingen om de beslissing van de U-raad terug te draaien. Dit ondanks het feit, dat hij juridisch moeilijk aan te vechten is (zie Polak!). Het KvB (zonder die adviseurs) werkt dat bepaald niet tegen, integendeel! De U-raad krijgt door de twee adviseurs meer invloed, omdat hij zaken onder controle kan krijgen, die het KvB buiten de U-raad wil houden, als zijnde "beheerszaken", zoals de

uitvoering van de 1000gld-wet en de invoering van een planningsstelsel à la McKinsey. Dus hetzelfde probleem als het niet uitvoeren van U-raadsbesluiten en de principiële discussie op de volgende U-raadsvergadering.

De pogingen van Klein tonen aan, dat ook van de kant van het ministerie geprobeerd wordt de bevoegdheden van de U-raad in te perken. Waarom is deze zaak nou zo uitermate belangrijk? Ten eerste natuurlijk omdat studenten en top zoveel mogelijk invloed moeten hebben, om hun belangen goed te kunnen verdedigen. Maar ten tweede is er het aflopen van de WUB in 1976. Dan wordt in de 2de kamer geëvalueerd hoe de wet gefunctioneerd heeft, en wordt bekeken hoe hij "rijge-

schaafd" moet worden. De bevoegdheidsverdeling tussen KvB en U-raad is in de WUB erg vaag omschreven, het is op dit moment vooral een touwtrekken tussen die twee. De verdeling die in 1976 bestaat zal bepalend zijn voor de richting waarin de WUB wordt bijgeschaafd, dus hoe meer invloed de U-raad voor die tijd weet te verkrijgen, des te gunstiger zal de WUB eruit komen te zien.

Daarom is het zo belangrijk dat die twee adviseurs zijn benoemd, en dat de U-raad niet aan het drijven van Klein heeft toegegeven. Het Kollege van Bestuur zal ook niet stilsitten, redenerend van "wat de U-raad wint, verliezen wij". In de nabije toekomst kunnen we daarom nog wel het een en ander verwachten.

Ruurd

VERSTERK JE VAKBOND

WORD LID VAN DE GRONINGER STUDENTENBOND

GSb - visserstraat 56 - giro 2443200 - telefoon 134888